

opført saadanne Bygninger paa Grunden eller Lodden, som ere nødvendige til dennes Drift eller til Husets Beboelse, bør der ved Fratrædelsen gives ham eller hans Arvinger Erstatning derfor af Jorddroten, hvori dog Værdien af de Materialer eller andre Tilskud, som Husbonden bevislig maaatte have forstrakt ham med til dette Brug, bør komme til Afdrag.

Det samme gælder med Hensyn til saadanne Tilbygninger og Forøgelse af det mur- og nagelfaste Inventarium, som selv om de ikke kunne anses for strengt taget nødvendige til Jordens Drift, dog maa erkendes for at være hensigtsmæssige, naar de uomtvistelig have forøget Husets almindelige Handelsværdi.

Erstatningsretten omfatter fremdeles ikke blot saadanne større Grundforbedringer af Husets Tilliggende, der utvivlsomt have varigen forøget dets Værdi, saasom Opdyrking af Overdrev, Heder, Mose eller Kær, Rydning af stenlagte Jordstykker, Udtørring af Moradser, Affvings- og Overrislingsanlæg, men ogsaa de nyttige og hensigtsmæssige mindre Grundforbedringer, t. Eks. Mergling, omfattende Udgravninger, Brøndsætning eller desl., hvoraf Fæsteren, Lejeren eller disses Arvinger paa Grund af Besiddelsens Afbrydelse ikke have faaet Lejlighed til at høste den fulde Fordel.

§ 4.

Det er Ejerens Pligt fremtidig at sørge for, at Overlevering og Aflevering af Fæste- og Lejehuse sker ved en Synsforretning, der foretages af Skønsmænd efter de i § 5 nedenstaaende Regler.

§ 5.

De ovennævnte Synsforretninger foretages af to Skønsmænd, hvoraf hver Part vælger en. Kunne Skønsmændene ikke blive enige, vælge de en Opmand, og kunne de ikke forenes om dennes Valg, bestikker Amtmanden en Opmand. Ved Afleveringsforretningen afgøre, i Mangel af mindelig Overenskomst, Skønsmændene, henholdsvis Opmanden, om der ifølge nærværende Lov tilkommer Brugeren nogen Erstatning, og i bekræftende Fald dennes Størrelse. Ved Erstatningens Bestemmelse bliver ikke blot at tage Hensyn til den Værdiforøgelse, Gjendommen har erholdt ved den foretagne Forbedring, men tillige til den Fordel, som Brugeren i den længere eller kortere Tid, der er forløben siden Forbedringens Udførelse, selv har høstet af samme. Dog bortfalder Erstatningsretten ved større Forbedringer efter 30 og ved mindre efter 10 Aar fra Forbedringernes Udførelse, og maa Erstatningen i intet Tilfælde overstige Pengeværdien af det af Brugeren anvendte Arbejde og tillagte Materiale efter gangbar Pris paa den Tid, da det paagældende Arbejde blev udført. Omkostningerne ved Skønsmændenes Forretning bæres lige af begge Parter.

Derfor en af Parterne anser sig brøstholden ved nogen af de ovennævnte Skønsforretninger, skal han inden 14 Dage, efter at Kendelsen er ham lovlig forkyndt, erklære saadant. Inden 14 Dage efter denne hans Erklærings Forkyndelse for Modparten, har da hver af Parterne at udnævne tvende ny Skønsmænd. For denne Over-skønskommission, hvis Afgørelser træffes af et Flertal, saa at der kun i Mangel af et saadant bliver Brug for en Opmand, gælde i øvrigt de samme Regler, som ovenfor ere givne for Syns- og Skønsmændene, kun at Kommissionen tillige har at bestemme, om begge Parterne eller kun den ene af dem skal bære de ved den fornævnte Undersøgelse foranledigede Omkostninger.